

OBSAH

Seznam zkratk použitých v knize	9
Předmluva	11
Úvod	15
1. Vstupní předpoklady analýzy	17
1.1 Metodika a zdroje dat	22
2. Teoretická východiska problematiky	27
2.1 Koncept ohroženého dítěte	27
2.2 Hodnocení ohroženého dítěte	29
2.3 Modely sociálně-právní ochrany dětí	31
2.3.1 Systémy orientované na ochranu dětí	33
2.3.2 Pro-rodinně orientované systémy	34
2.4 Konstrukce systému sociálně-právní ochrany dětí v České republice	37
3. Indikátor 1 – Počet evidovaných dětí	43
3.1 Mezinárodní srovnání	48
3.2 Kurátoři pro děti a mládež	50
3.3 Shrnutí – závěrečný komentář indikátoru počet evidovaných dětí	59
4. Indikátor 2 – Počet ohrožených dětí	61
4.1 Sociální práce a služby pro ohrožené rodiny	65
4.2 Mezinárodní srovnání	68
4.3 Shrnutí – závěrečný komentář indikátoru počet ohrožených dětí	69
5. Indikátor 3 – Nevhodné zacházení s dětmi	75
5.1 Celkový počet týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí	79
5.2 Mezinárodní srovnání vykazovaného celkového počtu týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí	84
5.3 Jednotlivé formy špatného zacházení s dětmi	85
5.3.1 Mezinárodní srovnání výskytu jednotlivých forem špatného zacházení s dětmi	91

5.4	Specifické faktory týrání, zneužívání a zanedbávání dětí	93
5.4.1	Týrání, zneužívání a zanedbávání dětí jako jednorázová nebo opakovaná zkušenost	95
5.4.2	Důsledky vyplývající z týrání, zneužívání a zanedbávání	97
5.4.3	Přijatá opatření	109
5.4.4	Věková struktura týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí	115
5.4.5	Mezinárodní srovnání	117
5.5	Týrání, zneužívání a zanedbávání dětí – detailní rozbor	119
5.5.1	Fyzické týrání dětí	119
5.5.2	Psychické/emocionální týrání	132
5.5.3	Sexuální zneužívání	142
5.5.4	Zanedbávání dětí	154
5.6	Shrnutí – Závěrečná analýza indikátoru nevhodného zacházení s dětmi	166
6.	Indikátor 4 – Děti v náhradním výchovném prostředí	169
6.1	Konstrukce služeb péče o děti žijící mimo domov – sledování kvality a efektivity	171
6.2	Základní statistické údaje k pobytu dětí v institucionální péči	177
6.3	Počet dětí žijících mimo rodinu – mezinárodní srovnání	180
6.4	Právní titul umístování dětí do náhradní výchovné péče v České republice	187
6.4.1	Žádost rodičů	190
6.4.2	Odebírání dětí z péče rodičů – soudní rozhodování	191
6.4.3	Trvalé řešení ohroženého dítěte – soudní rozhodnutí o svěření do péče	198
6.5	Formy náhradní výchovné péče	200
6.5.1	Formy náhradní rodinné péče	205
6.5.2	Náhradní rodinná péče přechodného charakteru	209
6.5.3	Náhradní rodinná péče trvalého charakteru	216
6.5.4	Závěrečný komentář – náhradní rodinná péče	231
6.6	Formy institucionální náhradní výchovné péče	232
6.6.1	Obecné statistické údaje institucionální náhradní péče v České republice	237
6.7	Náhradní institucionální péče přechodného charakteru	240
6.7.1	Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc	240
6.7.2	Kojenecký ústav (dětské centrum), dětský domov pro děti do tří let	244

6.8	Náhradní institucionální péče trvalého charakteru	254
6.8.1	Zařízení pro výkon ústavní výchovy (dále jen školská zařízení)	254
6.8.2	Základní charakteristika jednotlivých zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy	272
6.8.3	Kontrola kvality školských zařízení	292
6.9	Shrnutí – Závěrečný komentář indikátoru děti v náhradním výchovném prostředí	296
7.	Indikátor 5 – Činnosti orgánů sociálně-právní ochrany dětí	299
7.1	Specifické činnosti vykonávané orgány sociálně-právní ochrany dětí	303
7.1.1	Opatrovnictví a veřejné poručnictví	303
7.2	Ochrana dětí	308
7.3	Poradenská a preventivní činnost	310
7.4	Kontrolní a dohledové činnosti	310
7.5	Náhradní rodinná péče	312
7.6	Shrnutí – závěrečná analýza	313
8.	Indikátor 6 – Personální zajištění péče o ohrožené děti	315
8.1	Pracovník sociálně-právní ochrany dětí	317
8.1.1	Kvalifikační předpoklady	317
8.1.2	Počet zaměstnanců orgánů sociálně-právní ochrany dětí	321
8.2	Osoby zajišťující péči o děti v náhradním výchovném prostředí	325
8.2.1	Pracovníci školských zařízení pro výkon ústavní výchovy	326
8.2.2	Pracovníci zdravotnických zařízení podle zákona o zdravotních službách	340
8.2.3	Pěstouni na přechodnou dobu	349
8.2.4	Srovnání pracovních podmínek a mzdového ohodnocení pracovníků přímé péče	354
8.2.5	Mezinárodní srovnání caseload v oblasti sociálně-právní ochrany dětí	362
8.3	Shrnutí – závěrečná analýza caseload	365
9.	Indikátor 7 – Financování sociálně-právní ochrany dětí	367
9.1	Financování orgánů sociálně-právní ochrany dětí	373
9.2	Financování sociálních služeb určených k podpoře rodiny	376
9.3	Financování aktivit na podporu rodin	383
9.4	Náklady na pěstounskou péči	385

9.5	Náklady na institucionální péči o ohrožené děti	408
9.5.1	Financování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc	408
9.5.2	Financování kojeneckých ústavů a dětských domovů do tří let věku	411
9.5.3	Financování zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy	417
9.6	Srovnání výdajů do různých segmentů péče o ohrožené děti	425
9.7	Mezinárodní zkušenosti	429
9.8	Shrnutí – financování sociálně-právní ochrany dětí	431

Závěr	435
--------------------	------------

Literatura	439
-------------------------	------------

Rejstřík	457
-----------------------	------------

Souhrn	467
---------------------	------------

Summary	469
----------------------	------------